

Lengyel iskola a láthatáron

Számos „vasárnapi iskolája” van a lengyelségnek Magyarországon. Olyan *tanfolyamok* ezek, amelyekben gyermekek és felnőttek hetente néhány alkalommal tanulnak lengyelül és bővítik az óhazáról szóló ismereteiket. Csupán Emőd községben folyik a helyi magyar iskolában *kiegészítő tanítás* lengyelül. Létezik Budapesten a nagykövetség mellett működő lengyel iskola, részben lengyelországi programmal, ide ugyancsak más magyar iskolákba látogató gyermekek járnak.

A vasárnapi iskolák színvonala különböző. *Egy lengyel kisebbségi iskola követelményei a következők volnának:*

– a tanulók kapják egy helyen a lengyel nyelvű tárgyakat (lengyel–magyar összehasonlító történelem, a magyarországi lengyelség történelme) a magyar nyelvű tantárgyakkal együtt (ez a „*polónia-iskola*”), illetőleg magyar nyelvű tárgyakat lengyel kiegészítéssel, mint a nyelv, irodalom, történelem, földrajz (ez a „*Polónia-profilú magyar iskola*” lengyel igazgatóhelyettség és lengyel tanárokkal);

– a lengyel tárgyakat is felsőfokú szakképesítésű, lengyel anyanyelvű, de magyarul is otthonosan beszélő személyek oktatják. A magyar tannyelvű tárgyak esetében az oktatóktól hasonló *kétnyelvűség* várható el, csak itt a magyar anyanyelv javára;

– a tanítás módszertanilag az iskola tanulóinak két-kultúrájúságához igazodik.

Ilyen iskola Magyarországon nincs, *internátus, kollégium is hiányzik* a bejáró diákok számára. Tavaly az Önkormányzat kezdeményezte a magyarországi lengyelség *iskolareformját*, az állami szervek erkölcsi és anyagi támogatást biztosítanak a nemzeti és etnikai kisebbségek oktatására az 1993 évi LXXVII. sz. kisebbségi törvény alapján.

Az Önkormányzat két célt tűzött maga elé:

1. megvizsgálni, hogy *szükség van-e* lengyel vagy lengyel profilú magyar iskolára, azaz van-e hozzá elég gyermek – és

2. fokozatosan emelni a vasárnapi iskolák színvonalát, *felszámolni a színvonalkülönbségeket*.

A tavaly decemberben szétküldött kérdőívünkre nem jött elegendő értékelhető válasz. Az Önkormányzat jelenleg újabb, más témákat is érintő kérdőívet dolgoz ki.

Alkalmadtán hangsúlyozni szeretném, hogy az esetleg létrejövő iskola nem egy másik, már jól működő iskola kárára születik meg.

Olyan ügy ez, amely minden magyarországi lengyel számára lényeges, hiszen a jövő nemzedékről van szó.

Dr. Sutarski Konrad
az Országos Lengyel Kisebbségi
Önkormányzat elnöke
Budapest

Berényi Mária új versei

Nyitva hagyom a reménységek tarisznyáját

álmok gyűrűjében
a sorsot vállatom
távol a világ tőlem
éppenszak hogy vagyogatok
a városok gőgje zavarba hoz
torkomban dobog a szívem
hány maszkréteg van az arcomon?
nem illek össze régi magammal sem
agyam rapszodikus ráncában még
tompán sajog egy-egy betemetett barátság
megváltozni nem tudok már rég
nyitva hagyom a reménységek tarisznyáját

Elszakadás

irgalmat senki nem remélhet
lelkedben bensődben rend legyen
folyvást az igen és nem között
lengesz ingatag
elfordult társak állnak sorfalat
az útjelzők arccal földre borultak
semmibe vesző tekintetek ragyognak
susog a rágalom s zümmög a hatalomipar
a szellem lehanyatlík
s az anyanyelv kihál
hordószónokok lyuggatják
szitává a csöndet
az az összhang ami volt nincs már
s többé soha nem lesz

Ahogy magányos expedíció ez...

már a kézfogás moratóriuma is
bekövetkezik lassan
gyűröm gyűrögetem a szavakat
amelyek fölsebzik nyelvemet
lázasan csörtet a képzelet
a párbeszéd közlünk
több mint lehetetlen
évek óta két sor
fogságában élek

Berényi Mária a *BARÁTSÁG* estjén, az Osiris Könyvesboltban ol-
vasta fel itt közölt verseit (v.ö. hátsó borítónkkal). Ezek a
versek a két nyelven – magyarul és románul – verselő költő
tervezett „Szakadozó álmok” (Visuri destră mate) című köte-
téből valók.